

# אמונת חיים

## גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון לו ♦ שנה ט

ערב שב"ק פ' בהעלותך ה'תשפ

### דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה לאמור, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ויעש כן אהרן אל פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה.

ופירש רש"י שנסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים (שנכתב בפרשת הקודמת) שחלשה דעתו של אהרן משום שלא היה עימהם וגם לא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, והנה ברש"י שלפנינו אינו מזכיר מתי היתה זאת ההדלקה, אבל הרמב"ן כותב בשם רש"י שהיה זה בבוקר ובערב, זה כשיטת הרמב"ם דס"ל דמצות הדלקתו של המנורה היתה ב' פעמים ביום, אחת בשחרית ואחת בין הערביים, ורבים תמחו על שיטת הרמב"ם, אבל לכאורה לפי גירסת הרמב"ן ברש"י, מצינו שגם רש"י סובר כן, ובאמת כך הוא מפורש בזה"ק, שגם כן כתב כמו הרמב"ם דצריך להדליק נרות של המנורה גם בבוקר וגם בערב.

ועיין ברע"ב (בפירושו על מס' תמיד) שכתב דפליאה נשגבה הוא דעתו של הרמב"ם שהיה גם בבוקר הדלקה, ולא שמענו ולא ראינו לאחד מרבתינו שסובר כן, וכן הרשב"א בתשובה כתב שלא היתה הדלקה רק בערב וכן באור החיים הק' כתב בפשיטות דלא מצינו הדלקה במנורה אלא בערב, וצ"ע לכאורה שלא הזכירו שכן הוא גירסת הרמב"ן ברש"י, וכן הוא בזה"ק וכן"ל שהוא כדעת הרמב"ם. והנה במדרש רבה (פרשה טו) איתא שאהרן אחרי שראה שכל הנשיאים הקריבו חוץ משבטו של לוי, אמר שמא אין הקב"ה מקבל שבטו של לוי זה משום שאני הוא הנשיא, ואמר לו הקב"ה אלא תתיירא שהקרבנות שהקריבו שאר השבטים הם רק כל זמן שבת המקדש קיים, אבל הנרות שאתה מדליק הוא קיים לעולם, ואל מול פני המנורה יאירו לעולם ועד.

ותמחו המפרשים שמכיון שחבר בית המקדש נגנזה המנורה ואם כן איך אמר המדרש שהנרות הם קיימים לעולם, דדבר ידוע הוא כשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטליו מפני חורבן אז גם הנרות בטלות, ולכן כתב הרמב"ן שזה רמז על פרשת חנוכה של הנרות שהיתה בבית השני ע"י החשמונאים הכהנים הגדולים שהם בני אהרן הכהן ובניו זה מצוה שנוהגת אף לאחר החורבן בגלות, וכן ברכת הכהנים הסמוכה לחנוכה הנשיאים (כמו שכ' בפרשה הקודמת) הם נוהגין וקיימין לעולם ודרשו שחנוכת הנשיאים הם סמוכין לברכת כהנים מלפניה, והדלקת הנרות הם כתובין הסמוכין לאחריה ע"ש. כלומר שכאן הבטיח לו השם יתברך לאהרן הכהן, שעל ידי בניו הכהנים לבית החשמונאים יתרחשו ניסים ונפלאות בחנוכה הבית בבית המקדש השני, כאשר ידליקו את המנורה שמונת ימים בפך של שמן שהיה בא שמן רק ליום אחד ונעשה בו נס, זה תישאר לדורות שהמצוה הזו של הדלקת נרות חנוכה שהוא נוהגת אף שבת המקדש אינו קיים, וכלפי הנרות הלל נתכוין המדרש באומרו, "אבל הנרות שלך הם קיימים לעולם".

והנה בספה"ק קדושת לוי (קדושה ג חנוכה) הקשה על הרמב"ן שכתב שרומז לנר של חנוכה וכן"ל דהנה בימי משה רבינו ע"ה עדיין לא היה נר חנוכה ותיירץ שדעתו הק' של הרמב"ן הוא שכל התורה מרומז לדורו, ולכן יתכן שהתורה הק' מרמז לנר חנוכה אף שלא היה בימי משה.

### דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרוחה מקשה הוא כמראה אשר הראה יהוה את משה כן עשה את המנורה: (במדבר ח' ד')

זה מעשה המנורה. שהראהו הקדוש ברוך הוא באצבע לפי שנתקשה בה, לכך נאמר זה: (רש"י פרשת בהעלותך)

ותמוה הדבר, כיצד ניתן לומר על משה שנתקשה במעשה המנורה? וכי יש דבר שהוא קשה כלפי משה רבינו? והלא ראינו בסוף הפרשה הקודמת כשמרים דברה במשה אמר לה ה', "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא: פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת ותמנת יהוה יביט ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה": (במדבר יב' ז' - ח')

אומר הזוהר הקדוש: לא היה שום רז נסתר ממנו, כל מפתחות העולמות נמסרו לו.

כמו כן כל הפרטים הטכניים לסדר עשייתה מפורשים בתורה? ובאמת מצאנו שלשה מקומות בתורה שאמר ה' למשה בלשון "זה" ופירושו שם שזה מלמד שנתקשה משה.

נאמר בפסוק: "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה": (שמות יב' ב')

הזה. נתקשה משה על מולד הלבנה באיזו שיעור תראה ותהיה ראויה לקדש, והראה לו באצבע את הלבנה ברקיע, ואמר לו כזה ראה וקדש. (רש"י)

זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה ליהוה: (שמות ל' ג')

זה יתנו. הראה לו כמין מטבע של אש, ומשקלה מחצית השקל, ואמר לו כזה יתנו: (רש"י)

כמו כן בפרשתנו זה מעשה המנורה... שהראהו הקדוש ברוך הוא באצבע לפי שנתקשה בה, לכך נאמר זה: (רש"י)

וסימן נתנו בדבר: משה מ - מנורה, ש - שקלים (מחצית השקל), ה - החדש. (קידוש החדש)

ואפ"ל כי, במנורה נאמר: "בהעלתך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות": (במדבר ח' ב')

וביארנו כי ענין המנורה מורה על סודות התורה, כאמור: "כי נר מצוה ותורה אור", ולא הבין משה רבינו איך יתכן שאדם ידליק כאן בעולמנו עולם הגשמי, מנורת זהב שמשקלה כשלושת אלפים ק"ג עם שמן ופתילות, זה יחשב כאילו הדליק אורות וסודות תורה בעולמות עליונים?

וכן במחצית השקל, אדם נותן מחצית השקל, אפילו לא שקל שלם! ואם לא עלינו נגזרה עליו מיתה רח"ל בכח מחצית השקל שנתן להעביר את רוע הגזירה. איך אפשר? משה לא מבין זאת!

וביאר עוד הרה"ק מברדיטשוב בספה"ק קדושת לוי שהמדרש שאמר שהנרות הם קיימים לעולם, קאי על נרות של בית הכנסת ונרות שבת, שהיה כבר בימי משה ע"ה שהם קיימים לעולם, ויש מצוה בנרות של שבת ושל בית הכנסת ויש קדושה בהדלקתם דאסור להדליק מהן, וסיים הקדושת לוי, דלפי מה שכתב דמצוות דנר שבת ובית הכנסת היו גורמים להנס של חנוכה, ולכן נמצא מדעת הרמב"ן הק' ודעתו שלו נוטין לדבר אחד שלכך היה רצויה מצות המנורה מכל העבודות, שנוהגת אפילו בזמן שבית המקדש חרב, ולכך בזכות המנורה נעשה ההצלה ובה נעשה הנס עכ"ל.

והנה יש לדקדק בפסוקים שמתחיל בלשון יחיד וכתוב "דבר את אהרן ואמרת אליו בהעלותך" וגו' שהוא לשון יחיד ואחר כך כתוב "אל פני המנורה יאירו שבת הנרות שהוא לשון רבים".

ובדרך רמז נראה לומר שהנרות מרמזות על נשמות ישראל וכמו שכתוב נר ה' נשמת אדם וגו' (משלי כ, כז) ובא הכתוב לומר לכל איש ישראל שכן מרומז התורה לדורות וכמו שכתב הקדושת לוי הנ"ל, לדעתו של הרמב"ן ולכן בא הכתוב לרמז וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל אהרן וגו' שזה מרמז על איש ישראל, בהעלותך את הנרות שמרומז על נשמות ישראל, שיש חוב על כל אחד ואחד מישראל להיות ולהשתדל לזכות את כלל ישראל, בהארת הנרות שהם נשמות ישראל ולזכותם בכל דבר מצוה שאדם עושה, וכמו שאנו אומרים לפני כל מצוה ומצוה בלשון של נוסח הלשם יחיד וגו' שאומרים בה "בשם כל ישראל" וכו', ואם יאמר איש ישראל לעצמו איך אני יכול לומר בשם כל ישראל ואיך יתכן לאדם פרטי לזכות את כל ישראל, וגם שיש מצוה של ערבות לכל ישראל ויש מצוה של תוכחה, ואיך יתכן כזאת ויחשוב איש ישראל, מתי אעשה גם אנוכי לביתי, ובקושי אני מזכה את עצמי ואיך אוכל לזכות את כל ישראל, ולכן אמר הכתוב בדרך רמז שהש"ת אומר למשה שיגיד לאהרן "בהעלותך את הנרות שאתה תעלה ותדליק הנרות אז יאירו בעצמם שבעת הנרות", שזה מרמז על נשמות ישראל שהם הנרות המאירים. (וידוע המשמעות של המספר שבעה כמובא בספה"ק ואכמ"ל). זה כמו שאדם נכנס למקום חושך ואפילה ומדליק נר יחיד זה מאיר לכל הבית ונר אחד זה נר למאה, ולכן אדם שעושה מצוה ואף שעושה לעצמו מ"מ זה מאיר לכל נשמות ישראל ויאירו שבעת הנרות אל מול פני המנורה.

ולכן יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו ויספר תהילות ה' זה יגרום לכלל ישראל, וכמו שכתוב בתהילים "תהילת ה' ידבר פי ויברך כל

בשר שם קודשו לעולם ועד, ומיגו דאדם זכי לנפשיה זכו לאחריני גם כן, ואם ח"ו להיפך שעושה ח"ו אדם עבירה אל יחשוב האדם שעושה רק לעצמו בלבד, כי זה אינו נכון שאדם יחיד גורם לפעמים לכלל צרות ויסורים, זה כמו שאדם נוסע בספינה עם עוד הרבה אנשים, והוא פותח פתח שיכנסו המים והוא יאמר הלא אני לעצמי עושה, זה מובן שזה אינו נכון, ולא אמר כלום, כי בזה שפוח פתח ועושה חור בספינה גורם שיכנסו המים להספינה וכל היושבים בספינה הם בסכנה גדולה כמובן לכל בעל דעת.

ולכן צריך כל אחד ואחד להתבונן בעצמו בכל דבר שעושה, דאם הוא ח"ו לא טוב, הוא גורם בזה רע לכלל ישראל, הן בגשמיות והן ברוחניות, אבל אם עושה מצוה אף שעושה לעצמו בחדרי חדרים, מ"מ זה מאיר לכל ישראל ומטיב לעולם כולו ומזכה הוא את הרבים ששכרו הוא בלי גבול. וחז"ל אמרו שאף אדם יחידי בעבירה שעושה יכול להכריע לכל העולם לכף חובה ח"ו, ולהיפך אם הוא מטיב את דרכו ועוסק בתורה ובמצוות, אף שעוסק ביחידות הוא מזכה הרבים, וכ"ש וק"ו בנו של ק"ו, שאם הוא גם מזכה בפועל לאחרים, ורוצה לעשות מעשה בזיווי הרבים, ששכרו הרבה מאוד, איש על פי דרכו ופועלו, הכל שוים לטובה ולברכה.

וכ"ש חברים ביחד אם הם נקבצים ביחד לכל מטרת של קדושה לעשות מצוה ביחד, או לימוד תורה ביחד, וכ"ש לחשוב איך עושים תשובה ואיך מתקנים את מעשיהם שזה יקר מאוד בעיני ה', וכמו שמביא הרה"ק בעל החרדים בהקדמתו לספרו שעשו חברה ביחד להתקבץ ולעשות תשובה לה' ע"ש, ויכולים לפעול הרבה וגם להביא את הגאולה השלימה וכמו שכתוב בזה"ק שכנישתא חדא אם יטיבו את מעשיהם יכולים להביא לזכות את כלל ישראל, ולהביא לימות המשיח, וכ"ק רבינו זי"ע היה מעורר הרבה פעמים במאמר זה של הזוה"ק שכנישתא חדא יש להם כח לזכות את כל ישראל, ולהביא את הגאולה השלימה.

ולכן עלינו כולנו להתחזק ביחד באהבת חברים ובאהבת ישראל שעיקר זה האהבה הוא לעזור להשני גם בגשמיות וגם ברוחניות ששניהם כאחד הם טובים, ויתן ה' שנזכה לזה שנהיה כולנו באגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, ובזכות זה נזכה לשפע ברכה והצלחה בגשמיות וברוחניות ונזכה להגאולה השלימה בקרוב ממש, ע"י משיח צדיקנו ברחמים ובחסדים מרובים אמן ואמן.

## פניני חיים

### עשה לך שתי חצוצרות (ט, ב)

נדוע דבריו הק' של רביה"ק הר"ב המגיד ממעזריטש זי"ע שתי חצוצרות - אותיות שתי חצי צורות ודברות קדשו סתומים וצריכים ביאור.

ואפשר לומר דהנה הרב שמבקשים תורה מפיהו צריך שיתלבש עם שתי צורות, תחילה בפנים שוחקות וכמו רבה שפתח במילי דבדיחותא וכו' ולסוף ישב באימה בפנים שהיו נוספות מר עובר (ראה שבת ל, ב) וכך היא הנהגת

צדיקי אמת, והוא על דרך הכתוב במלאכים (יחזקאל א, ו) וארבעה פנים לאחת. אבל כאן אצל משה רמז לו הקב"ה יותר מזה, שעשה עצמן מורכב משני חצאי צורות, זהו שאמר לו הקב"ה עשה לך - את עצמך שתי חצי צורות, מחציו ומעלה צורת פני מלאך וחציו למטה צורת אדם (דב"ר פ"א ד).

[ומטעם זה נגזרו החצוצרות אחר הסתלקותו כיון שלא קם בישראל עוד כמשה שזכה בחיים חיותו בעוה"ז לדרגה מופלאה זו - שגם אליהו שנהפך למלאך יורד לעוה"ז בלבוש בן אדם]

(חוקי חיים)

### אלדד ומיידד מתנבאים במחנה (יא, כז)

ומה היתה נבואתם? אמרו חז"ל (סנהדרין יז) משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ ישראל. והיכן מרומז בפסוק? יש לומר בתיבת 'מתנבאים' ראשי תיבות מ'שה ת'נוח נ'פשו ב'גן א'לוקים י'הושע מ'כניס או שיש לומר מחלקים את תיבת 'מתנבאים' לשתיים: 'מת-נביאים'.

(בעל הטורים)

### ואיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג).

וקשה למה יחתום הקב"ה שאי אפשר לשום איש עוד חוץ ממשה רבינו ע"ה להיות עניו בתכלית, אולי ירצה עוד איזה איש להיות בטל לפני כל בריה ממש, ומצינו בכמה צדיקים שהיו כל ימיהם בתכלית הביטול ולמה יגרע בחינתם. אבל דע אחי אהובי כי באם בחר הקב"ה באיש מסוים ליתן לנו תורתו הק' חמדתו הגנוזה על ידו, מהיאות ומהראוי שיהא הוא מובחר האנושי בכל הענינים ובכל המדות. עע"ש.

(אדמוה"ז בספה"ק שומר אמונים)

### ועש כן אהרן וגו' כאשר צוה ה' את משה.

גם רמז באומרו כאשר צוה וגו', להודיע שבחו של אהרן, כי מה שעשה אהרן לא עשאו לצד המעלה והכבוד אשר האמיר אותו ה', אלא לצד עשות מצות ה', על דרך אומרו (תהלים מ, ט) 'לעשות רצונך אלהי חפצתי'.

(אור החיים הק')

### זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם וגו'. (יא, ה)

יש לפרש על דרך זה, דהנה ידוע דאיש המשכיל יש בכח ידו להמתיק הדינים ולהשתיקן ולהפוך אותן על ראש רשעים באמצעות אכילתו שהוא אוכל, וזהו הכל על ידי התורה הקדושה שנתן לנו השי"ת, לאפוקי קודם מתן תורה לא היה זה הכח. וזהו: 'אשר נאכל במצרים חנם' פירוש שלא היה עושה שום פעולה, אבל עכשיו אחר קבלת התורה יש בידינו להפיל שונאים חללים חללים באמצעות אכילתנו, וד"ל.

(אהבת שלום)

# ביאורי תינים

## מדוע אין תוקעין בזמנינו בחצוצרות

**חצוצרות בזמן הזה**, נהגו בצרפת שלא לתקוע לעולם בתענית ציבור. וכנראה על זה מבוסס המנהג בזמנינו, שאין תוקעין בשופר בעת צרה.

תירוץ נוסף על קושית המג"א יש לומר על פי דברי המנחת חינוך שמצות התקיעה בחצוצרות נאמרה רק **על הכהנים**, כפי שנאמר בפסוק 'ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות'. ולפי זה כתב מרן הגר"נ גשטטר זצ"ל בשו"ת להורות נתן שמאחר וכתב בשו"ת בית אפרים שלכהנים בימינו אין דין כהונה אלא במה שהוחזקו, ומכיון שאין אנו יודעים בוודאות מיהו כהן, לא הוחזקו הכהנים לענין תקיעה בחצוצרות, ומכיון שרק כהנים תקעו במקדש, לכן אין תוקעים בזמן הזה. אך בלהורות נתן דחה תירוץ זה, כי על כל פנים מדוע שלא נקיים את המצוה מחמת הספק, שהרי אין בכך כל הפסד ובודאי עדיף מלא לתקוע בכלל.

ואמנם מרן הגר"מ שטרנבוך הביא בשו"ת תשובות והנהגות, את דברי הנהגות חיים המובא במשנה ברורה לתרץ את קושיית המג"א, שבחו"ל לא נהגו לתקוע כי מצוה זו נוהגת רק בארץ ישראל, וכתב שלפי זה בארץ ישראל החיוב הוא מדינא, וכן נהגו בא"י לתקוע בשופר בעת צרה "**ובירושלים עיה"ק נוהגין** כשהציבור מתאסף בעת צרה חזקין באמירת סליחות, **תוקעין בשופרות, ונראה דמקיימין בזה האי מצוה עשה**" וכן הרחיב שם אם המצוה הוא על הציבור או גם ביחיד וכן שהמצוה לתקוע היא עם התפילה בדווקא.

**לפי המו"ל נראה לדעתי, שיוכלו לזכות בימינו היום שמתמודדים אנו עם צרת הקורונה, במצות עשה של תקיעת שופרות או/ו בחצוצרות.** כשלאשונה לאחר שנות דור מתקיימים שני התנאים של הפרי מגדים, שהרי ישראל מחזיקים בארצנו הק', (אף אם אינם נוהגים לפי התורה) והגזירה כיום הוא על רוב ישראל הפוזרים ברחבי תבל, וגם בגזירות הגדולות שתכפו את כלל ישראל בדורות האחרונים, כגון השואה, גירוש ספרד, מגיפת החולירא, וכו', היו רק על חלק מישראל ולא הגיע כידוע לארץ ישראל.

וגם לשיטת אלו שאין לזה ע"פ הלכה דין מגיפה, עצם כך שכלל ישראל בצער, ומתמעט כח התורה, ואין יכולים להתפלל וללמוד כראוי בבתי כנסיות בתי מדרשות, ובבתי החינוך, וחינוך בנינו ובנותינו בסכנה, די בכך להתריע ולהריע וד"ל.

ע"כ מן הראוי לעורר את קהילות ישראל בכל אתר ואתר, לזכות לראשונה לאחר שנות דור, לקיים את המצוה הזאת בהידור, בין אם היא מדאורייתא ובין אם היא מדרבנן.

ואשרינו, אם בזכות מצוה זו תתבטל הגזירה מעלינו, ואבינו מלכינו ימנע מגיפה מנחלתינו, ובא לציון גואל.

מאת

הרה"ג ר' **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א  
מו"צ בקהילתנו מח"ס גם אני אודך

**בפרשתינו** (בהעלותך י"ט) כתוב: **וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם, והרעותם בחצוצרות, ונזכרתם לפני אלקיכם, ונושעתם מאויביכם.**

ושאלתי את כ"ק **מרן רבינו** הגה"צ רבי יוסף מחס שליט"א **מקראלי** מדוע אין תוקעין בזמנינו בחצוצרות. ולהלן תשובתו הרמה:

הנה בפרשת בהעלותך נצטוונו לתקוע בחצוצרות בעת צרה, וכמו כן במקדש במועדים ובראשי החדשים בשעת הקרבת הקרבנות.

ומבואר ברמב"ם בספר המצות ובתחילת הלכות תעניות שיש מצות עשה מן התורה להריע בעת צרה **בחצוצרות בלבד**, וכפי שנלמד מהכתוב 'וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעתם בחצוצרות'.

ובשו"ע הלכות תעניות סימן תקע"ו פסק שבעתות צרה מתריעים **בשופר** ולא דוקא בחצוצרות ומקור דבריו מהגמרא במסכת תענית שבזמן התעניות היו מתריעין בשופרות. אולם לא ברור מנין לנו שניתן לקיים את החיוב להריע בעת צרה בשופר, והרי בלשון הכתוב נאמר שחיוב התרועה הוא **בחצוצרות**.

ובעיקר ההלכה של תקיעות בעת צרה, הביא המג"א את דברי הרמב"ם שתוקעים בחצוצרות בעת צרה, ותמה **למה אין אנו נוהגין לתקוע בעת צרה בזמן הזה**, הלוא מדאורייתא יש מצוה לתקוע בלא תענית. ונשאר המג"א בצ"ע.

ותירץ ע"כ בערוך השלחן שאנו סוברים שמקום התקיעות היה בתפילה בסוף **כל ברכה וברכה** משש הברכות שהיו מוספים בתעניות, ומכיון שבזמן הזה אין תענית ציבור בחו"ל ולא מוסיפים את הברכות הללו, אין גם מקום לתקוע.

ברם עדיין לא מיושב בדבריו מדוע **בארץ ישראל** לא נהגו לתקוע, שהרי תירוצו מועיל רק לחו"ל שאין נוהג בה תענית ציבור, אך בארץ ישראל הדרא קושיית המג"א לדוכתיה.

עוד כתב בערוך השלחן (סע' ד) שחיוב **ההתרעה מן התורה הוא רק בזמן הבית**, כשהקריבו קרבנות ואילו מזמן שחרב הבית, חיוב התקיעה הוא **מדרבנן**, ולכן תיקנו לתקוע **בשופר** כמו בראש השנה. ועל פי זה מיושב מדוע פסק השו"ע ודברי הגמרא שבזמן הזה מתריעין **בשופר** בתעניות, ואע"פ שנאמר בתורה 'בחצוצרות'.

ובמשנה ברורה הביא בשם הנהגות חיים שתירץ, שמדאורייתא המצוה נוהגת רק **בארץ ישראל**, כלשון הכתוב 'וכי תבואו מלחמה בארצכם וגו' והרעותם בחצוצרות".

והוסיף המשנה ברורה בשם הפמ"ג, שגם בארץ ישראל דווקא כשהיה תחת רשותינו, או שחיוב התקיעה הוא דווקא כשהגזירה הוא על רוב ישראל.

בשו"ת אגרות משה מבואר תירוץ נוסף על קושית המג"א, מדברי הריטב"א המסתמך על דברי הרמב"ם שהחיוב לתקוע בתענית הוא **בחצוצרות בלבד**. וכתב הריטב"א, שמאחר **ואין לנו**

## נעימות חיים

שוורים. הפעם בא אליו אליהו בדמות זקן וחזר על שאלתו כפעם הקודמת. כשראה שעדיין אינו אומר מה שלמדו אמר לו שנית, אמור אם ירצה השם, או אם יגזור ה'. כיון שהסוחר לא שעה לדבריו גם בפעם זאת הפיל עליו אליהו תרדמה. כשנרדם נטל ממנו את כיס המעות והניחו אצל הכיס הראשון במעבה היער. כאשר הקיץ הסוחר משנתו וראה שהכסף נגב ממנו, שב לביתו בצער רב. בהתבוננו בשני המקרים שקרו לו, הגיע למסקנא כי בוודאי יד ה' בדבר והעונש הגיע לו מאחר שלא שמע לאלהיו שלימדהו להאמין בהשגחת הבורא יתברך. מיד קיבל על עצמו שמאותו יום ואילך יאמר אי"ה על כל דבר שירצה לעשות. כאשר יצא בפעם השלישית אל השוק נגלה אליו אליהו בדמות נער עני המבקש עבודה. שאל אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: הנני הולך לשוק לקנות שוורים אי"ה. ברכו אליהו בברכת הצלחה ובקשו שאם יזדקק לעזרה בהנהגת השוורים יקרא לו. אמר לו הסוחר: אם אך יעזור לי ה' יתברך שאקנה שוורים אשכור אותך לעזור לי. הצליח הסוחר בדרכו, ומצא שוורים מובחרים בזול ושכר את הנער להנהיגם. בדרכם הביתה ברחו לפתע השוורים לתוך היער רדף אחריהם הסוחר עד שלפתע נעצרו ליד סלע, ועליו מצא מונחים שני הכיסים שאבדו לו. שמח הסוחר, והודה לה' והמשיך בדרכו עם הנער והשוורים. כאשר הגיעו לביתו נעלם לפתע הנער. אז הבין הסוחר כי יד ההשגחה העליונה הייתה בכל אשר אירע לו.

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו (ט, יח)

השל"ה הקדוש אומר שעל כל פעולה ותנועה שהאדם רוצה לעשות, יאמר "אי"ה", או "בעז"ה", שהרי לא במדבר בלבד היו החנייה והנסיעה על פי ה', אלא כל צעד וכל שעל בכל ימי העולם על פי דבר ה' הוא, וכאשר אדם אומר "בעזרת השם" או "אם ירצה השם" כדאי שירגיל עצמו לומר זאת בכוונה ומתוך התבוננות, ולא כמעות אנשים מלומדה, על ידי זה הוא מחדיר בעצמו ומשיב אל לבבו עיקרי האמונה, ומביא על עצמו ברכה. בספר "אוצר המדרשים" מסופר: מעשה באדם עשיר שהיה נדיב לב ובעל צדקה, אך ליבו לא היה שלם באמונה ובהשגחה פרטית, בלבבו סבר תמיד כי את כל עושרו בכוחו ובעוצם ידו רכש. פעם יצא ליום השוק על מנת לקנות שוורים. בדרך פגע בו אליהו הנביא שנראה כסוחר. שאלו אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: לשוק אני הולך לקנות שוורים. אמר לו אליהו: אמור אי"ה או אם יגזור ה' יתברך. השיב לו הסוחר הרי המעות בכיסי, והדבר תלוי אך ורק ברצוני. השיבו אליהו: אם כך אתה אומר לא תצליח. ואכן, כאשר המשיך הסוחר בדרכו נפל כיס המעות מאמתחתו בלא שהרגיש בכך. ראה אליהו את הכיס והניחו על סלע בלב יער במקום שאין בני אדם עוברים שם. הסוחר הגיע לשוק לאחר יגיעה רבה מצא שוורים מובחרים, וכאשר רצה לשלם עבורם הבחין שהמעות אבדו לו וחזר לביתו בפחי נפש. אחר זמן מה נטל שוב מעות ויצא מביתו אל השוק לקנות

## עובדות חיים

כי ה' דבר טוב על ישראל (י, כט)

הרה"ק רבי אהרון מבעלזא זצ"ל היה גר ברחוב אחד העם, הוא ראה מכוניות נוסעות בשבת, וכל מכונית שעברה הוא צעק להם מזל טוב, מזל טוב, הוא אמר הרי לא יכול להיות שהם נוסעים סתם ומחללים שבת, הרי רחוב אחד העם קרוב לבלפור כנראה שהם הולכים לבית הרפואה כדי ללדת

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג)

מפורסמת השאלה שרבים מנסים לתרץ אותה, וכי היה משה תמים עד כדי כך, ולא ידע, שאיש מלבדו לא הגיע למדרגה גבוהה כזו, להיות מדבר עם הקב"ה פנים אל פנים? ואם תאמר שידע זאת, היאך ייתכן שהיה "ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", שאמנם יהיה חושב באמת, שהוא קטן ונחות מכל האדם? . . . אלא הסביר הגה"ק בעל הכתב סופר זי"ע: ישנם ענווים שונים! יש ענו האומר להגיע בדרך הענוה אל הכבוד, המצפה שהענווה תעשה אותו חשוב ומכובד אצל הבריות. . . ויש ענו לשם שמים – משום המצווה לקיים את התורה המצווה על האדם לדבוק במידת הענוה. . . אבל הענו האמיתי הוא! מי שהוא ענו ללא שום טעם, אלא, פשוט, משום שאין הוא מוצא אצל עצמו דבר להתגאות! . . . זהו הפשט בדברי הכתוב: "והאיש משה ענו מכל האדם" – ענו אמיתי! הוא כלל לא הכיר את אותם שני הדרגות הראשונות שיש בבני אדם, אלא התנהג כדרגה השלישית והפשוטה. . .

(פנינים)

## קול קראלי: 074-7962278

מאות כבר נושעו! ומה איתך?  
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'  
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של  
**מרכז "אמונת חיים" קראלי**  
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון  
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152  
ובאימייל: 3118494@gmail.com

### לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק יצחק אייזיק זי"ע  
בהרה"ק יוסף מאיר זי"ע  
מספינקא  
גלב"ע יג סיון

### לעילוי נשמת

הרב יוסף פארהנד ז"ל  
בן הגר"ר מרדכי ז"ל מנייטרא  
גלב"ע ו סיון א' שבועות  
ת. נ. צ. ב. ה.

### לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו  
הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע  
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

### מקראלי

גלב"ע ד' טבת תשעט  
זכותו יגן עלינו ועכ"א  
ת. נ. צ. ב. ה.

### לז"נ

הרה"ג שמואל צבי שנטג ז"ל  
בהרה"ח אלכסנדר ז"ל  
גלב"ע ו סיון שבועות תשע"ג  
ת. נ. צ. ב. ה.

### לעילוי נשמת

הרבנית פעריל מוזס הי"ד  
בת הרה"צ בנימין זאב זצ"ל  
נעקדה"ש ו סיון שבועות תש"ו  
ת. נ. צ. ב. ה.